

The prohibition of turning a Rabbinic into a Biblical

בראשית פרק ג/ג- ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן

תמתון :

רש"י [ש] - הוסיפה על הצווי, לפיכך באה לידי גרעון, הוא שנאמר (משלי ל ו) אל תוסף על דבריו : **ילקוט שמעוני תורה פרשת בראשית רמז כו- שלא תעשה את הגדר יותר על העיקר שלא יפול ויקצץ את הנטיעות.** כך הקב"ה אמר ביום אכלך ממנו ועמדה והעידה עדות שקר לא תגעו בו פן תמותון כיון שראה שכזבה דחפה עליו א"ל כמה דלא דמכה במקרביה אף לא במיכליה, אמר חזקיה מנין שכל המוסיף גורע שנא' ולא תגעו בו.

הרמב"ם [הקדמה למנין המצות]- אלו הם שש מאות ושלוש עשרה מצוות שנאמרו לו למשה בסיני... ויש מצוות אחרות שנתחדשו אחר מתן תורה... כגון מקרא מגלה ונר חנוכה... ועל מה הזהירה תורה "לא תוסיף עליו ולא תגרע ממנו"? - שלא יהא נביא רשאי לחדש דבר ולומר **שהקב"ה צוהו במצוה זו להוסיפה למצות התורה**.... שהרי לא אמרו שהקב"ה צוה לעשות עירוב או לקרות מגילה בעונתה. ואילו אמרו כן היו מוסיפין על התורה. אלא כך אנו אומרים שנביאים עם ב"ד תקנום וצוו לקרות מגילה בעונתה ... ועל דרך זו היא כל מצוה ומצוה שהיא מדברי סופרים...

הרש"ר הירש [שם]- ה' גזר על האכילה; ואילו האשה מזכירה איסור נגיעה. היתה זו אפוא מצות סייג; אדם בזהירותו הוסיף על המצוה כדי להתרחק מן העבירה. הנה אנחנו רואים: הסייגים והגזירות הם תולדה טבעית של הזהירות המוטלת על מקיימי המצוות. אך חכמינו מוסיפים אזהרה: "שלא תעשה את הגדר יותר על העיקר..." **אל לנו לשכוח את מקור הסייגים**, שהזהירות היהודית הטילה עלינו. **נזכור תמיד, שאין הם דאורייתא.** רק כל עוד נזכור זאת, הם יהיו לנו אזהרה וסייג. אם נשכח את אופיים זה, אם נראה גם אותם כמפי הגבורה, - תביא אותנו העבירה עליהם לעבור גם על מצוות ה'. וחכמינו קיימו אזהרה זו בעצמם. בכל מקום הם מעידים על הסייגים והגזירות, שהם מצוות דרבנן בלבד; והם מקפידים להבדיל הבדלה ברורה - בינם לבין מצוות דאורייתא. אדם הראשון שגה בכך; הוא השוה אכילה לנגיעה, ומסר את שתיהן כמצוות מפי ה'.